

19. JÉZUS TANÍT: FIGYELJÜNK EGYMÁSRA!

(Mt 7,12 és Mt 25,31–46)

Gyülekezeti óraszám: 1. Egyházi iskolák óraszám: 2.

TEOLÓGIAI ALAPVETÉS

Felhasznált irodalom:

BARCLAY, W., Auslegung des Neuen Testamentes. Matthäusevangelium, Wuppertal 1972.

BOLYKI, J., Újszövetségi etika, Budapest 1998.

BUDAI, G., Az evangéliom Máté szerint (Ráday Gyűjtemény kézírata), Budapest é. n.

COENEN, L., Theologisches Begrifflexikon zum Neuen Testament, Wuppertal 1967.

GNILKA, J., Das Evangelium nach Matthäus, Zürich 1978.

GRUNDMANN, W., Das Evangelium nach Mattäus, Berlin 1968.

KOZMA, Zs., Jézus Krisztus példázatai. Iránytű Kiadó, Budapest 2002.

STRACK, L./BILLERBECK, P. (Hrsg.) Das Evangelium nach Markus, Lukas und Johannes und Apostelgeschichte, München 1978.

STOTT, J., A Hegyi Beszéd, Budapest 1993.

„Amit csak szeretnétek, hogy az emberek tegyenek veletek, mindenben ugyanúgy tegyetek ti is velük, mert ezt tanítja a törvény és a próféták.” (Mt 7,12)

Az ember kapcsolata a bűneset során megromlott Istennel. Ez kihatott az embertársakkal való kapcsolatra is. Isten azonban nem fogadta el ezt a helyzetet, ezért küldte el Jézust a földre, hogy helyreállítsa azt, ami megromlott. Ezért tanított, gyógyított és tett számtalan csodát Jézus, ezért viselkedett mindenkivel szemben szeretettel, és ezért halt meg és támadt fel. Az embertársakkal való kapcsolatban visszatükröződik az Istennel való kapcsolat. Ha Istennel megbékül az ember, ha vele új, szereteten alapuló viszonyt alakít ki, akkor a felebarátaival is ugyanezt kell, hogy kialakítsa. Mind az Ó-, mind az Újszövetségben találunk arra példát, hogy az Istennel való találkozás személyes élménye után az ember másként kezd el viselkedni. Az Istenben való hit megmutatkozik és láthatóvá válik az ember cselekedeteiben. Az Újszövetség megtérésről és újjászületésről beszél, ami után megújul az ember, megváltozik. Azokat a viselkedésmintákat, amiket korábban a bűnös életében gyakorolt, felváltja az új, Istennek tetsző keresztyén élet. Az Isten és az emberek iránti szeretet vezeti a megújult életű keresztyént. Az Ószövetségből erre jó példa Jákób Istennel való találkozása. Előtte Jákób a testvérével önző módon viselkedett. Csak a saját érdekeit tartotta szem előtt. Az Istennel való találkozása után azonban másként viselkedett a testvérével. Az Újszövetségből Zákheus példáját említhetjük. A Jézussal való találkozás előtt jogtalanul elvett pénzt emberektől, kihasználta a hatalmát másokkal szemben. A Jézussal való találkozás után mindenkivel jót tett.

A Hegyi Beszédben egy könnyen megjegyezhető útmutatást, szabályt fogalmazott meg Jézus, amely alapvető szempontot ad ahhoz, hogy hogyan viselkedjen az Istent szerető ember az embertársaival. Jézusnak ezt a mondatát **aranyszabálynak** nevezik. Ehhez a tanításához hasonló bölcs mondást már jóval a Krisztus előtti időből ismernek. Hasonló etikai gondolattal találkozunk a konfucionizmus, hinduizmus, buddhizmus, zoroasztrizmus tanításában, ókori keleti, görög-római bölcsességirodalomban is. Azzal az alapvető különbséggel, hogy Jézus üzenetében ennek a tanításnak a mozgatórugója az Isten iránti szeretetből következő embertársak iránti szeretet. Ha valaki úgy viselkedik, cselekszik, ahogy szeretné, hogy vele mások viselkedjenek, cselekedjenek, akkor az ember teljesítette a törvényt.

Az Ószövetségben a Tízparancsolat magyarázatánál fogalmazza meg Isten a felebarát szeretetére vonatkozó etikai mércét: „*Szeresd felebarátodat, mint magadat.*” (3Móz 19,18) Ezt

az etikai szabályt értelmezi Jézus azzal, hogy pozitívan megfogalmazza, hogy azokat a dolgokat cselekedjük meg másokkal is, amit mi is elvárunk. Az önimádat és az önutálat két véglete között az egyensúlyt úgy lehet megtalálni, ha másokkal és magunkkal szemben is ugyanazt a mércét használjuk. Jézus tanításában az is benne van, hogy úgy lehet másokat megtanítani arra, hogy velünk jól tegyenek, hogy mi magunk példát mutatunk a tetteinkkel. A személyes példaadásra (proaktív magatartásra) helyezi a hangsúlyt Jézus, és nem arra, hogy hogyan tudjuk elkerülni, hogy velünk rosszul bánjanak. Ha a **szeretet** a mozgatórugó, akkor az ember cselekedetei kezdeményezők lesznek a másik ember javának a keresésében. Viszonzás elvárása nélkül is kész a másik javára tenni.

VALLÁSPEDAGÓGIAI SZEMPONTOK

Zákeus történetében az önértékelésből, az önképből indultunk ki. Értékesnek tartom-e magam, értékesnek tartanak-e mások, milyen önmagamban lennem? A változást ebből a nézőpontból tárgyaltuk. Az elfogadottság érzése, amit Isten szeretete kölcsönöz, megerősíti a belső motivációt, hogy tegyek a bennem lezajló változásért.

Az arany szabály empátiára, mások értékességére épít, és arra, hogy meglássuk a másikban Jézust. Amikor embereket szeretünk, Istent szeretjük.

A harmadikos gyermek már képes mások nézőpontjába helyezkedni, megvan benne az empátiára való készség, de elsősorban magára gondol, csak a saját nézőpontjából látja az eseményeket. Külön figyelem és külső segítség kell ahhoz, hogy belehelyezkedjen egy társa helyzetébe. Ezek az órák erre adnak alkalmat, hogy ezt gyakorolja, és ezáltal átgondoljon mindennapi élethelyzeteket.

Az egyházi iskolákban rendelkezésre álló plusz órában projektmunkaként bevezethetjük egy olyan közösségbe, ahol megélheti, hogy egy-egy közösség iránt is empatikusak kell lennünk, és jelenlétünket, viselkedésünket a közösségben lévő emberek (betegek, idősek, fogyatékosok, dolgozók) élethelyzetéhez kell igazítanunk.

A harmadikos gyermekből előhívható az együttérzés. Szeretnek jól tenni, hasznosnak lenni, másokért cselekedni. Jó érzéssel tölti el őket, hogy sikerült úgy jelen lenni, hogy szeretetet adtak, hiszen megérik, hogy egyúttal szeretetet kapnak.

A TÉMÁHOZ KAPCSOLÓDÓ KÖVETELMÉNYEK

<u>Minimum</u>	<u>Optimum</u>
• Bátorítással vegyen részt az órán a hittanoktató által kezdeményezett feladatokban, játékokban, közös beszélgetésekben, közös éneklésben, imádkozásban. • Saját korosztályának és egyéni sajátosságainak megfelelő szinten: ○ Tudja segítséggel elmondani a tankönyvi képek és szöveg alapján, hogy Jézus szerint hogyan viselkedjünk másokkal. ○ Tudja segítséggel értelmezni és memorizálni a lecke Igéjét: Máté evangéliuma 7,12.	• Önként és aktívan vegyen részt az órán a hittanoktató által kezdeményezett feladatokban, játékokban, közös beszélgetésekben, közös éneklésben, imádkozásban. • Saját korosztályának és egyéni sajátosságainak megfelelő szinten: ○ Tudja elmondani a tankönyvi képek és szöveg alapján, hogy Jézus szerint hogyan viselkedjünk másokkal. ○ Tudja értelmezni és memorizálni a lecke Igéjét: Máté evangéliuma 7,12.

ÓRAVÁZLAT-JAVASLAT

GYÜLEKEZETEK, ÁLLAMI ISKOLÁK ÓRÁJÁRA ÉS EGYHÁZI ISKOLÁK 1. ÓRÁJÁRA

Fő hangsúly: Isten meg tud szabadítani a rossz viselkedési mintáinktól, és fel tud szabadítani arra, hogy szeretetteljes kapcsolatban legyünk másokkal.

Kognitív cél: Annak a felismertetése, hogy Isten meg tud szabadítani a rossz viselkedési mintáktól, és helyette új, szeretetteljes kapcsolatra tud segíteni.

Affektív cél: Az Istennel való változás pozitív érzelmeinek feltárása.

Pragmatikus cél: Pozitív viselkedési modellek és a mindennapi életben való, korosztálysintű megélési lehetőségek gyakoroltatása.

Óra fő része	Javaslatok	Tan eszköz, célhoz kapcsolódás
Motiváció, ráhangolódás, előzetes ismeretek aktiválása	Házi feladatra visszatérés, beszámolók meghallgatása Hol van a kapu? – empátiát fejlesztő csapatjáték Egy tanuló kimegy a teremből. A bennmaradók kört alkotnak a kör belsejének hátat fordítva. Választanak két egymás mellett lévő embert, ők lesznek kapu, csak köztük lehet bemenni a kör belsejébe. A kört alkotók csak a szemükkel fejezhetik ki, hogy ők falat vagy kaput alkotnak. A kívül várakozó tanuló feladata, hogy kiderítse a tekintetekből, hogy hol a kapu, melyik két tanuló közt hatolhat be a kör közepére. Nagyobb létszámú osztály esetén több kaput is kijelölhetünk, és egyszerre többen is kimehetnek, és próbálkozhatnak bejutni a körbe. Az a diák győz, akinek hamarabb sikerül bejutnia. Átvezetés: Melyik volt jobb: kapunak lenni vagy falnak? Jobb örömmel lenni egymás közt, mint rosszkedvűen, keményen, bántóan,	Javaslat: A játék előtt játszhatunk tekintetgyakorlatot a következő felszólításokkal: • Gondolj valakire, akire mérges voltál! Nézz mérgesen! • Gondolj arra, amikor megbékéltetek! Nézz kedvesen! • Gondolj olyanra, aki nem tart be egy szabályt! Nézz szigorúan! • Gondolj olyanra, akinél nagyobbra tartod magad! Nézz fölényesen! • Nézz lenézően! • Gondolj olyanra, akire felnézel, akit csodálsz! Nézz csodálkozóan! • stb.

	haragosan. Jézus tanít, hogy viselkedjünk úgy, hogy a szeretetet őrizzük, és ki-be járjunk egymás életében, társaságában.	
Feldolgozási javaslat, munkáltatás	Beszélgetés a munkáltató tankönyv ábrái, az aranymondás és az olvasmány alapján a szeretetteljes, szeretetet kiváltó tettekről. Beszélgetés menete: • Miért szomorú/boldog a kislány? • Látsz-e olyan gyermeket, aki mindkét képen rajta van? • Mi változott benne? Jézus az aranyszabályban a szeretetteljes tettekről beszélt. Páros munka A pártársak közösen dolgozva, beszélgetve végezzék el a 4. feladatot! Beszélgessünk a két oszlopról, írjuk be a nagy nyílba a kulcsfogalmat: szeretet! Mit tegyék? szituációs játék Fénymásoljuk le a 6. feladatot egy fehér és egy színes lapra! Vágjuk ki az egyes szituációkat! Osszuk ki a fehér és a színes ábrákat úgy, hogy a tanulók ne mutassák meg egymásnak! Aki fehér lapon kapott meg egy szituációt, az eljátssza, hogy épp mi történik vele! Akinél színes lapon van a szituáció, az odamegy, és eljátssza, hogyan szerezhet örömet. Egyesével hívjunk ki az osztály elé fehér kártyásat! Az egyes tanuló feladata, hogy magára ismerjen, hogy neki kell örömet szerezni ebben a szituációban, mert nála van színes papíron a szituáció ábrája.	TKGY, TKEI 19. lecke ábrák TKGY, TKEI 19. lecke 2. feladat TKGY, TKEI 19. lecke 4. feladat Eszköz: TKGY, TKEI 19. lecke 6. feladat ábrái kifénymásolva egy fehér és egy színes lapra Javaslat: Ha nagyobb létszámú az osztályunk, színes kártyából készíthetünk többet, így többen is reagálhatnak az adott szituációra. A feladat a munkáltató tankönyvben is elvégezhető.
Aranymondás	„Amit csak szeretnétek, hogy az emberek tegyenek Veletek, mindenben Ti is úgy tegyetek velük.” (Mt 7,12)	Kapcsolódó feladat: TKGY, TKEI 19. lecke 5. feladat
Énekjavaslatok (alternatívák)	„Amit szeretnétek...” (TKGY 137. o. 2. ének, TKEI 153. o. 2. ének) „Jöjj, ó, jöjj el...” (TKGY 147. o. 16. ének, TKEI 163. o. 16. ének) RÉ21 821: „Isten szívén megpihenve...” (TKGY 142. o. 7. ének, TKEI 157. o. 7. ének) BS 101:2. és 4: „És az földön te magad...” (dall. RÉ21 8: „Ó, felséges Úr...”) BS 102:3–4. verse: „Édes Jézusunk...” (+RÉ)	

	BS 101: 2.4. verse: „És ez földön te magad...” (dall. RÉ21 8. „Ó, felséges Úr...”) BS 132: „Kérünk, sziklánk te légy a hitben...” BS 134: „Kérlek téged, Istenemet...”	
--	---	--

TOVÁBBI ÖTLETEK

Képelemzési és szövegelemzési módszertani segédlet

TKGY 95. o., TKEI 111. oldal

A képen látható:

Bal oldali tematikus kép: lombos fák, a háttérben épület. Az előtérben három lány áll és az arckifejezésük megvetést fejez ki. Távolabb a fának támaszkodva egy lány, aki átkarolja magát és lehajtja a fejét. Ő a kirekesztett.

Jobb oldali tematikus kép: az iskola épülete előtt egy fiú és három lány beszélget, feltehetően labdázni fognak. A gesztusok barátságot fejeznek ki, az arckifejezések békések.

A szöveg: A szeretet gyakorlása, tanulása van a szöveg központi üzenetében. Jézus mutatta meg igazán, hogyan szeressük embertársainkat.

Instrukció a képolvashoz és a kapcsolódó szöveg elemzéséhez

- Nézzétek meg a jobb oldali képet! Kiket látsz rajta? Hol vannak a lányok?
- A három lány milyen hangulatban van? Olvass az arcukról és a testtartásukból!
- A fa melletti kislány miért olyan szomorú? Mi történt vele?
- Voltál-e már olyan helyzetben, mint a fal mellett álló kislány? Mit éreztél? Mit tettél?
- Figyeljétek meg a bal oldali képet! Milyen hangulatban vannak a gyermekek? Honnan lehet erre következtetni?
- Olvassátok el a szöveget! Figyeljétek, meg hogyan tanít bennünket a szeretetre Jézus!
- Milyen példával magyarázza meg Jézus, hogyan bánjunk embertársainkkal?
- Soroljátok fel, mit cselekedtek, amiért áldást kapnak az Atyától!
- Olvassátok el az aranyszabályt! Értelmezzétek! Mondjátok el saját szavaitokkal!

Beszélgetéspontok az aranymondáshoz:

Aranymondás: „Amit csak szeretnétek, hogy az emberek tegyenek veletek, mindenben ugyanúgy tegyetek ti is velük.”

- Mondjátok példákat arra, ahogy a társaitok viselkedtek veletek és ti ennek örültetek!
- Gondolkodj azon, hogy te hogyan viselsz a társaiddal, tanáraiddal, szüleiddel! Látod-e szükségét a változtatásnak?

1. Szeretetlenyek

Kérjük meg a csoportot, hogy rendeződjenek párokba! Egy asztalra helyezzünk el apróságokat, ígés lapokat stb. Majd a pároknak megadott utasításokra kell cselekedniük. Az utasítások a következők legyenek:

- Fejezd ki a szereteted azzal, hogy valamivel megajándékozod a párodat az asztalon lévő tárgyak közül!
- Fejezd ki a szeretetedet azzal, hogy kedves szavakat, dicséretet mondasz a párodnak!
- Fejezd ki a szeretetedet azzal, hogy megkérdezed a párodat, miben segíthetnél neki a mai nap során, és megígéred, hogy megteszed azt a számára!
- Fejezd ki a szereteted azzal, hogy rámosolyogsz kedvesen hang nélkül a párodra!
- Fejezd ki a szeretetet érintéssel a párod felé!

A feladatvégzés előtt mindenképpen tisztázzuk, hogy a gyerekek csak a párjukra figyeljenek, másra ne, lehetőleg halkán, csak a párjuknak mondják a szükséges válaszokat, és semmiképpen ne vicceljék el a feladatokat! Majd a gyakorlat után beszéljük meg, hogy kinek mi volt a legkönnyebb, mi a legnehezebb, mi esett a legjobban, és minek örült a leginkább!

2. Bizalomjáték

Eszközök: kendők, akadálypálya kiépítése

A játék menete: a tanulók sorshúzással párokat alkotnak. Bekötik egyikük szemét, a másik végigvezeti az akadálypályán. A játékszabály az, hogy nem szabad beszélniük, csak a bekötött szemű gyerek vállát fogva irányít a társ. Amikor a pálya végére értek, szerepcsere következik. A játék végén megbeszéljük a tapasztaltakat.

Forrásanyag: Laura Blanco-Silvia Carbonell: Erények és értékek. Kálvin Kiadó. Budapest, 2005. 33.o.

3. Az öt szeretetlenlv kisfüzete

Az öt szeretetlenlv megismerésének és memorizálásának segítésére készítsünk a gyerekekkel egy kis füzetet! A füzetben található szívekre írják fel az egyes szeretetlenlvk nevét. A saját készítésű füzet nemcsak a tanultak rögzítését segíti, hanem lehetőséget ad arra is, hogy a gyerekek otthon is felidézzék és gyakorolják a szeretet kifejezésének különböző formáit.

A tevékenység végén érdemes röviden átbeszélni, hogy ki melyik szeretetlenlv-t használja szívesen, illetve milyen helyzetekben találkozik vele a családban vagy a baráti kapcsolataiban. A füzet elkészítéséhez szükséges sablon itt található:

A füzet elkészítésének lépéseit bemutató videó itt érhető el:

<https://youtu.be/mVcfEUJmH8>

Sablon innen tölthető le:

https://refpedi.hu/documents/4410/szeretetlenlv_2026.06.10_ZN.pdf

ÚTMUTATÓ A MUNKÁLTATÓ TANKÖNYV FELADATAIHOZ

4. feladat: A megbeszélés során térjünk ki arra, hogy mi az, ami segít a bántás helyett örömet szerezni! Vezessük őket rá a szeretetre!

ÓRAVÁZLAT-JAVASLAT
EGYHÁZI ISKOLÁK 2. ÓRÁJÁRA

ÓRA CÍME: VISELKEDÉS A KÖZÖSSÉGBEN – PROJEKTMUNKA

Szakirodalom projekt munka módszertanához:

http://epa.oszk.hu/00000/00035/00139/pdf/EPA00035_upsz_2010_1-2_148-161.pdf

A múlt óra fő hangsúlyát és célkitűzéseit aktivizálhatjuk egy adott, a közelben fellelhető közösségben. Jézus szavait valósítjuk meg azzal, ha ellátogatunk egy idősek otthonába, egy fogyatékosok intézetébe, megszervezünk egy találkozót a nőszövetséggel, vagy ellátogatunk egy közeli intézménybe (könyvtár, levéltár), ahol felnőttek dolgoznak, és fogadni tudnak egy osztályt.

A projekt munkához szükség lesz egy előkészítő órára. Ezen az órán a tanulók kitalálják a projektet, és elvégzik az előkészítő részfeladatokat. Ekkor készülnek fel a prezentációra (műsor, kézzel készített ajándék stb.) és a látogatásra.

Fő hangsúly: Isten meg tud szabadítani a rossz viselkedési mintáinktól, és fel tud szabadítani arra, hogy szeretetteljes kapcsolatban legyünk másokkal.

Kognitív cél: Annak a felismertetése, hogy Isten meg tud szabadítani a rossz viselkedési mintáktól, és helyette új, szeretetteljes kapcsolatra tud segíteni.

Affektív cél: Az Istennel való változás pozitív érzelmeinek feltárása.

Pragmatikus cél: Pozitív viselkedési modellek és a mindennapi életben való, korosztályszintű megélési lehetőségek gyakoroltatása.

Óra fő része	Javaslatok	Taneszköz, célhoz kapcsolódás
Motiváció, ráhangolódás, előzetes ismeretek aktiválása	Indulás előtt kössük össze a látogatásunkat, célunkat Jézus szavaival a tankönyvben található olvasmány segítségével! Beszélgessünk az ottlétünkről: • Hogyan köszönünk? • Mivel szerzünk örömet? • Mivel szolgáljunk? • Mit tudunk ajándékozni? • Mitől tartózkodjunk?	
Feldolgozási javaslat, munkáltatás	Adjunk lehetőséget a gyermekeknek visszafelé megfogalmazni a tapasztalataikat: • Hogyan érezték magukat? • Mi volt kellemes? • Mi volt nehéz? • Milyen érzés volt jelen lenni, segíteni? • Mit tanultak ezen a látogatáson?	